

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Н. А. Алдабек
А. Ә. Түргенбай

ҚЫТАЙ ДІНДЕРІНІҢ ТАРИХЫ

Оқу құралы

Алматы
«Қазак университеті»
2017

ӘОЖ 22(075.8)

КБЖ 86.3я73

А 40

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
шығыстану факультетінің Ғылыми кеңесі және
Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған
(№2 хаттама 29 желтоқсан 2017 жыл)*

Пікір жазғандар:

философия ғылымдарының докторы, профессор **А. Құрманалиева**
тарих ғылымдарының докторы, профессор **Н. Мұқаметханұлы**
тарих ғылымдарының докторы, профессор **С. Сапанов**

Алдабек Н.А.

А 40 Қытай діндерінің тарихы: оқу құралы / Н.А. Алдабек,
А.Ә. Түргенбай. – Алматы: Қазақ университеті, 2017. – 242 б.
ISBN978-601-04-2239-1

Бұл оқу құралында Қытайдағы діндердің қалыптасуы мен даму тарихы, олардың Қытайдың саяси, мәдени өміріне ықпалы туралы барынша толық мәлімет берілген. Кітапта Қытайдағы алғашқы діни наным сенімдер, кейіннен дәстүрлі діндеріне айналған конфуцийшілдік, даосизм, буддизмнің пайда болуы мен даму тарихы қарастырылады. Сонымен қатар, әлемдік христиан мен ислам діндерінің Қытайға енуі мен қазіргі қоғамдағы орнына да жан-жақты талдау жасалады.

Оқу құралы қытай тілімен қоса, Қытайдың тарихын, мәдениетін, дінін оқып үйренетін студенттерге, жалпы шығыс тарихына қызығушылық танытушы көпшілік қауымға, оқытушыларға арналған.

ӘОЖ 22(075.8)

КБЖ 86.3я73

ISBN 978-601-04-2239-1

© Алдабек Н.А., Түргенбай А.Ә., 2017

© Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, 2017

Шығыс халықтарының мен орны – шығыс өркениеті Шығыс өркениетінің тұтаңиясын түсіну үшін шығыс нымдарды, діни дәстүрлердін және діни наным-сенім орны, оның өткен заман, қазіргі дамыған қоғамны шығыстанушылардың назарірі діндердің пайда болған ауқымды аймақ болғанды діндері де әралуан болып қоғамның дамуында басты тек қоғамның ұлттық дәстүр орын алатын құбылыс реті

Осы оқу құралы Шығыс мәдениеті мен тарихы бұстанымдардың пайда болу даму жолдарын, оның қып әлеуметтік-саяси дамуынанымдар тарихынан оқу

Қазіргі Қытай қоғамы тер қытай тарихындағы д қызығушылықты арттыр

Қазіргі заманғы Қы сәйкес халқы да әралуан ұлты, яғни ханцзулар да мен буддизм секілді үш ілімдер ертеден келе жа зор ықпал еткендігін біл сияқты дәстүрлі философ ты үйлесімділікке және қарым-қатынасында бел тындықтан, Қытайда әлі құндылық жоғары басым

Қазіргі кезде дәстүр сәйкес бейімделушілік к

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	3
1. ДІННІҢ ПАЙДА БОЛУЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ АЛҒАШҚЫ ФОРМАЛАРЫ.....	5
2. Б.З.Д. II-І МЫҢЖЫЛДЫҚТАР. ШАН-ИНЬ ЖӘНЕ ЧЖОУ ДӘУІРЛЕРІ. АКСҮЙЕКТЕРДІҢ ЖЕРАСТЫ ҚАБІРЛЕРІ	17
3. КОНФУЦИЙ ЖӘНЕ ОНЫҢ ІЛІМІ. КОНФУЦИЙ ІЛІМІНДЕГІ ӘЛЕУМЕТТІК ИДЕАЛ. ӘЛЕУМЕТТІК ТӘРТІП.....	25
3.1. Конфуциандық трактаттардың қалыптасуының тарихи аспектілері	33
3.2. «Бес канон» құрамындағы ескерткіштердің мазмұны.....	35
3.3. «Төрт кітап» – конфуцийшілдікті танудың кілті.....	49
3.4. «Он үш канонның» қалған трактаттары.....	57
4. КОНФУЦИЙ ІЛІМІНДЕГІ АДАМ ЖӘНЕ ҚОҒАМ МӘСЕЛЕСІ	78
5. ЕЖЕЛГІ ҚЫТАЙДА ФИЛОСОФИЯЛЫҚ МЕКТЕПТЕРДІҢ ПАЙДА БОЛУЫ. ЛАО-ЦЗЫ ЖӘНЕ «ДАО» ТУРАЛЫ ІЛІМ. ДІНИ ДАОСИЗМ	102
5.1. Даосизм эволюциясы. Ортағасырлық Қытайдағы даостық теориялар мен идеялардың дамуы.....	105
5.2. Даостар философиясы мен діни даосизм. «Мәңгілік өмір» туралы ілім.....	111
5.3. Даосизмнің үшінші кезеңі: Чжуан цзы	115
5.4. Даостық алхимия, оның негізгі принциптері мен бағыттары.....	120
5.5. Мәңгілік өмір сүру қағидасы	133
5.6. Инь-Ян концепциясы.....	137
5.7. «Халықтық» даосизм және даостық пантеондар.....	145
6. ЛЕГИСТЕР (ЗАҢҒЕРЛЕР) МЕКТЕБІ.....	155
7. МОДИ ЖӘНЕ МОИЗМ.....	165
8. БУДДИЗМНІҢ ҚЫТАЙҒА ТАРАЛУЫ ЖӘНЕ ОНЫҢ ҚЫТАЙЛАНУЫ	172
9. ҚЫТАЙҒА ИСЛАМНЫҢ ЕНУІ. ТАРИХЫ ЖӘНЕ ТАРАЛУЫ	187
10. ХРИСТИАН ДІНІНІҢ ҚЫТАЙҒА ЕНУІ ЖӘНЕ ТАРАЛУЫ	198
ҚОРЫТЫНДЫ	237
БИБЛИОГРАФИЯЛЫҚ ТІЗІМ.....	239

КАЗАК
УНИВЕРСИТЕТІ
А. А. А. А. А.

ҚЫТАЙ ДІНДЕРІНІҢ ТАРИХЫ

Оқу құралы

Н. А. АЛДАБЕК
А. Ә. ТҮРГЕНБАЙ

